

ПИСМО Л. И. БРЕЖЊЕВУ¹

Поштовани Леониде Иљичу, напуштајући Русију, не по својој вољи, што Вам је, може бити, познато, одлучио сам да Вам се обратим с молбом, на шта ми даје право чврсто уверење да све што сам урадио за петнаест година на пољу књижевности служи и послужиће искључиво у славу руске културе. Хоћу да Вас замолим да омогућите да се сачува моје учествовање, моје присуство у књижевном животу. Макар и у улози преводиоца – у улози у којој сам и до сада наступао.

Дозвољавам себи да мислим да је мој рад био користан и да бих могао и надаље да користим својој земљи. Тако се, на крају крајева, практиковало и пре стотину година. Припадам руској култури, осећам се њеним делом и никаква промена места не може да утиче на коначан резултат. Језик је много старији и неизбежнији од државе. Ја припадам руском језику, а што се државе тиче, мера патриотизма једног писца је, по мом мишљењу, како он пише на језику народа у ком живи, а не заклињања са говорница.

Тешко ми је да одем из Русије. Овде сам се родио, одрастао, овде сам живео и све што знам и памтим дугујем њој. Све рђаво што ми је судбина доделила обилато се надокнађивало добрим, и никада нисам осећао да ме је Отаџбина повредила. Не осећам то ни данас. Јер иако престајем да будем грађанин СССР, не престајем да будем руски писац. Верујем да ћу се вратити; песници се увек враћају: лично или на хартији.

Желим да верујем и у једно и у друго. Људи су превазишли доба у којем је владало право јачег. Зато је на свету сувише много слабих. Једина правичност је доброта. Од зла, од гнева, од мржње – чак и ако их назовемо праведним – нико не добија. Сви смо ми у животу осуђени само на једно: на смрт. Умрећу ја који пишем ове редове, умрећете Ви који их читате. Остаће наша дела, али ће и она бити подвргнута уништењу. Зато нико не треба да смета другом да ради свој посао. Услови живљења су довољно тешки да бисмо их додатно отежавали. Надам се да ћете ме добро разумети, да ћете схватити шта Вас молим.

Молим Вас да ми дате могућност да и даље живим у руској књижевности, у руској земљи. Мислим да ни за шта нисам крив пред својом Домовином. Напротив, мислим да сам у много чему у праву. Не знам какав ће бити Ваш одговор на моју молбу и да ли ће га опште бити. Жао ми је што Вам нисам писао раније, сада више ни нема времена. Али тврдим Вам, чак и да мом народу није потребно моје тело, моја душа ће му у сваком случају добро послужити.

1972.

(Са руској превела **Нега Николић Бобић**)

¹ Писмо Јосиф Бродски ипак није послао Леониду Брежњеву, понео га је са собом када је 4. јуна 1972. напуштао Совјетски Савез. (Прим. прев.)